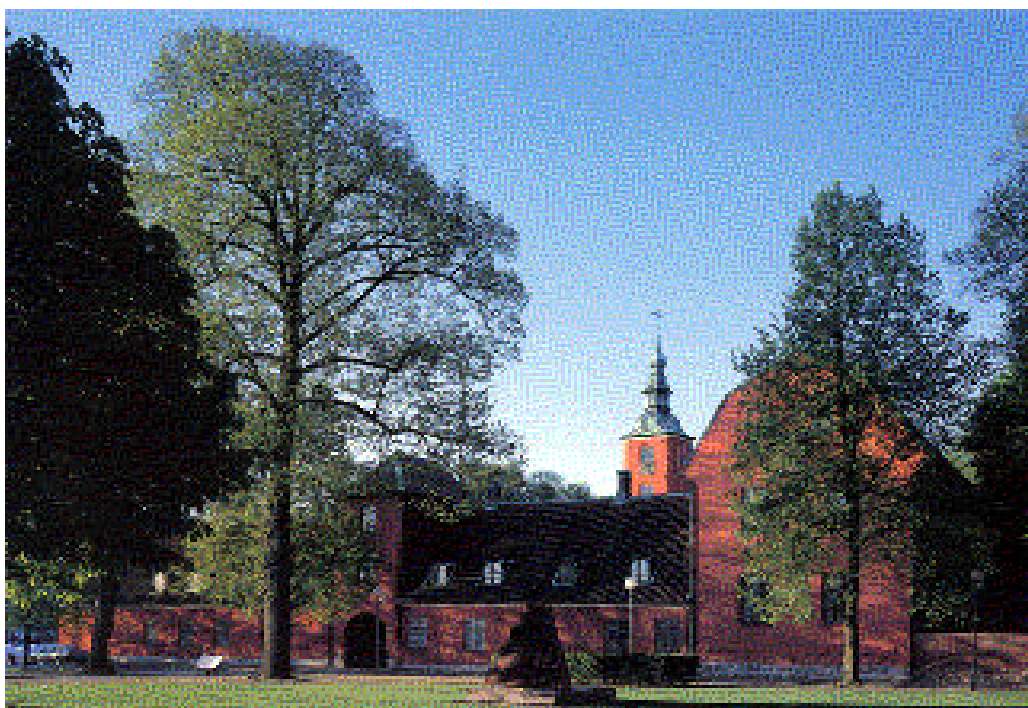

LÄNSSTYRELSEN
HALLAND

ÖVERFLYTTNING AV ÄRENDEN MED STÖD AV 16 KAP 1 § SOCIALTJÄNSTLAGEN

HALLANDS LÄN

Maj 2005

Med ikraftträdande den 1 juli 2003 ändrades 16 kap 1 § socialtjänstlagen och därvarande regler om överflyttning av ärende från en kommun till en annan. I syfte att belysa huruvida lagändringen lett till att ansvarstvister mellan kommuner lättare löses i samförstånd och att människor inte blir avvisade för att en annan kommun anses ha ansvaret har Länsstyrelsen granskat i vilken omfattning det blir aktuellt med överflyttning respektive mottagande av ärende, i vilka ärendetyper så blir fallet samt om numera gällande regler gjort det enklare för kommunerna att kunna flytta över ärende till en annan kommun.

Resultatet av granskningen redovisas i denna rapport för vilken socialkonsulent Agneta Höckert svarar.

Benny Torstensson
socialdirektör

INLEDNING

Alltsedan socialtjänstlagens tillkomst har det funnits en möjlighet för kommunerna att flytta över ärenden från en kommun till en annan under förutsättning att den mottagande kommunen accepterat en överflyttning. Någon möjlighet att överklaga en kommuns vägran att ta emot ett ärende enligt den ursprungliga bestämmelsen förelåg inte. Att flytta över ett ärende till en annan kommun med stöd av denna bestämmelse torde inte ha förekommit i någon större utsträckning.

I prop. 2002/03:53 föreslog regeringen en ändring av bestämmelsen om överflyttning av ärenden avseende vård eller någon annan åtgärd rörande en enskild person till en annan kommun. Om mottagningskommunen inte samtycker till överflyttning kan överflyttningskommunen ansöka därom hos länsstyrelsen i det län där mottagningskommunen är belägen. Länsstyrelsen har då att fatta beslut om överflyttning skall medges eller inte. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

BAKGRUND

Den 1 juli 2003 fick 16 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) ändrad lydelse och innehåll. Denna ändring innebär en precisering av förutsättningarna för att kunna flytta över ärenden som avser vård eller någon annan åtgärd i fråga om en enskild person till en annan socialnämnd samt att mottagningskommunens inställning inte blir ensidigt avgörande i frågan. Ändringen har tillkommit för att ansvarstvister kommuner emellan lättare skall lösas i samförstånd och att enskilda personer inte skall drabbas av att två kommuner tvistar om ansvaret.

16 kap 1 § SoL lyder fr om den 1 juli 2003:

”Ett ärende som avser vård eller någon annan åtgärd i fråga om en enskild person kan flyttas över till en annan socialnämnd.

Överflyttning skall ske om den som berörs av ärendet har starkast anknytning till den andra kommunen och det med hänsyn till den enskildes önskemål, hjälpbehovets varaktighet och omständigheterna i övrigt framstår som lämpligt.

Om berörda kommuner inte kan komma överens om överflyttning, får den kommun där frågan om överflyttning kommit upp ansöka om överflyttning av ärendet hos den länsstyrelse där den andra kommunen ligger.

Uppgifter som behövs för att en socialnämnd skall kunna ta över ett ärende skall lämnas ut av den socialnämnd från vilken överlämnandet sker.”

Länsstyrelsen har i uppdrag att följa upp huruvida lagändringen i 16 kap 1 § SoL lett till att ansvarstvister lättare löses i samförstånd kommuner emellan och att enskilda inte blir avvisade för att en annan kommun anses ha ansvaret.

METOD

Länsstyrelsen har skickat ut en enkät till länets social- och motsvarande nämnder med frågeställningar rörande respektive nämnds befattning med ärenden enligt 16 kap 1 § SoL, s k överflyttningsärenden. Samtliga nämnder i länet har besvarat enkäten. Nämndernas svar redovisas i det följande fråga för fråga.

NÄMNDERNAS SVAR - avser perioden 1 juli 2003 – 30 september 2004

I nedanstående redovisning används följande förkortningar:

- IFO - individ- och familjeomsorg,
- HO - handikappomsorg,
- LVU - lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga och
- LSS - lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Fråga 1 och 2.

I hur många ärenden har nämnden begärt överflyttning till annan kommun och hur många av dessa togs emot av den kommun dit överflyttning begärts.

Kommun	Antal begärda överflyttningar	Antal ärenden som togs emot av den andra kommunen
Kungsbacka, IFO	2	2
Kungsbacka, HO	1	0
Varberg	0	-
Falkenberg	5	5
Halmstad	0	-
Laholm	1	Ej fått svar ännu
Hylte	0	-

Fråga 3 – 5

I hur många fall har nämnden ansökt hos länsstyrelsen i det län där mottagningskommunen är belägen, hur har länsstyrelsen beslutat rörande dessa ansökningar och har länsstyrelsens beslut överklagats.

Kommun	Antal ansökningar hos länsstyrelsen	Länsstyrelsens beslut	Har länsstyrelsens beslut överklagats
Kungsbacka, IFO	0	-	-
Kungsbacka, HO	1	Ansökan avvisades	Nej
Varberg	0	-	-
Falkenberg	0	-	-
Halmstad	0	-	-
Laholm	0	-	-
Hylte	0	-	-

Fråga 6

Vilka ärendetyper har begäran om överflyttning rört.

Kommun	Ärendetyp
Kungsbacka, IFO	1 familjehemsplacering och 1 kontaktfamiljsärende
Kungsbacka, HO	Familjehemsplacering med stöd av LSS
Varberg	-
Falkenberg	4 IFO-ärenden, 1 LSS-ärende
Halmstad	-
Laholm	1 LVU-ärende där föräldrarna sedan många år bor i annan kommun
Hylte	-

Fråga 7 och 8

Antalet ärenden som annan kommun begärt överflyttade till den egna kommunen, hur många av dessa som den egna kommunen tagit emot och vilka ärendetyper det har handlat om.

Kommun	Antal begärda överflyttningar från annan kommun	Antal beslut att ta emot ärende	Ärendetyp
Kungsbacka, IFO	5	3	Pågående insatser för 3 barn
Kungsbacka, HO	1	0	Ärendet ansågs vara så förankrat i den andra kommunen och där fanns all kunskap om ärendet.
Varberg	4	0	Pågående HVB- och biståndsinsats. Ursprungskommunen har ansvar för att fullfölja insatser. I 1 ärende bedömde man att vårdnadsöverflyttning torde var lämpligare. 2 ärenden har ännu inte behandlats/avgjorts.
Falkenberg	2	2	1 LSS-ärende och 1 ärende inom IFO
Halmstad	4	3	Ärendetypen har ej angetts men överflyttning har bedömts lämplig ur den enskildes synpunkt.
Laholm	0	-	-
Hylte	0	-	-

Fråga 9

Har annan kommun som begärt överflyttning och blivit vägrad detta ansökt hos länsstyrelsen, vilket blev länsstyrelsens beslut och har länsstyrelsens beslut överklagats.

Kommun	Ansökt hos länsstyrelsen	Länsstyrelsens beslut	Har länsstyrelsens beslut överklagats
Kungsbacka, IFO	Nej	-	-
Kungsbacka, HO	Ja	Till sökande kommuns fördel	Ja, ärendet ligger hos Regeringsrätten
Varberg	Nej	-	-
Falkenberg	Nej	-	-
Halmstad	Ja	Till sökande kommuns fördel	Ja, ärendet ligger hos Regeringsrätten
Laholm	-	-	-
Hylte	-	-	-

Fråga 10

Har lagändringen inneburit att det blivit enklare för kommunerna att flytta över ärenden till annan kommun.

Kommun	Svar
Kungsbacka, IFO	Ja
Kungsbacka, HO	Troligtvis
Varberg	Nej, riktlinjer efterlyses
Falkenberg	Nej
Halmstad	Eventuellt. Halmstads kommun har alltid sett till den enskildes bästa vid begäran om överflyttning.
Laholm	Ej svarat på denna fråga
Hylte	Eftersom inga ärenden varit aktuella är det svårt att svara vilket.

Övriga synpunkter

Kommun	Svar
Kungsbacka, IFO	Ej lämnat några synpunkter
Kungsbacka, HO	Med anledning av länsstyrelsens avvisande av det ärende som begärdes överflyttat bör man fundera på om motsvarande möjlighet att flytta över ärende till annan kommun bör finnas även i LSS
Varberg	Ej lämnat några synpunkter
Falkenberg	Ej lämnat några synpunkter
Halmstad	Det framstår som oklart i lagstiftningen vad som avses med att "vara till gagn för den enskilde"
Laholm	Ej lämnat några synpunkter
Hylte	Ej lämnat några synpunkter

LÄNSSTYRELSENS SYNPUNKTER

Länsstyrelsens utgångspunkter vid granskningen har varit

- bestämmelserna i 16 kap 1 § SoL och
- propositionen till lagändringen, 2002/03:53, där det bl a anges att
 - ansökan om överflyttning görs hos länsstyrelsen sedan socialnämnden gjort bedömningen att den som berörs av aktuellt ärende har starkare anknytning till en annan kommun, att en överflyttning bäst överensstämmer med hans eller hennes intresse och att det inte varit möjligt att komma överens med socialnämnden i den andra kommunen,
 - vid bedömning av vilken kommun den enskilde har starkast anknytning till är det naturligt att hämta ledning från principerna i folkbokföringslagen och den rättspraxis som utvecklats i anslutning härtill, något som normalt innebär att den enskilde har starkast anknytning till den kommun där han eller hon är eller borde ha varit folkbokförd,
 - den enskildes önskemål, varaktigheten av hjälpbehovet och de omständigheter i övrigt som talar för en överflyttning skall framgå,
 - den enskildes önskemål skall tillmätas mycket stor betydelse,
 - den enskilde är inte part i ett ärende av detta slag, den nämnd som ansöker om överflyttning av ett ärende har att utröna och redovisa den enskildes vilja samt
 - den kommun som ansöker om överflyttning är skyldig att lämna ut de uppgifter som behövs för att ett ärende skall kunna överlämnas, en uppgiftsskyldighet som bryter eventuell sekretess enligt sekretesslagen.

Länsstyrelsen kan utifrån enkätsvaren konstatera att det inte är mer än i ett fall som kommunerna i länet har ansökt hos länsstyrelsen om överflyttning av ärende. De lämnade svaren ger inte heller intryck av att det antal ärenden där länets kommuner begärt överflyttning är särskilt många, sammanlagt nio för den tidsperiod som granskats varav sju togs emot, ett ännu inte besvarats och ett inte togs emot av den andra kommunen. Detta kan, enligt enkätsvaren, bero på att lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2003 och att kommunerna ännu inte har tagit fram rutiner och policy för när och i vilka ärenden överflyttning skall begäras.

Den nämnd som begärt flest ärenden överflyttade har gjort sådan framställan i fem fall. Endast hälften av länets kommuner har begärt ärende överflyttat.

Antalet ärenden som begärts överflyttade till länets kommuner uppgår till 16. Av dessa har åtta tagits emot, två ännu inte avgjorts och sex inte tagits emot av kommunerna i länet. I två av de fall som inte togs emot har begärande kommun ansökt om överflyttning hos länsstyrelsen.

Den nämnd som haft flest framställningar om överflyttning att ta ställning till har haft fem sådana. Två av länets sex kommuner har inte haft någon sådan begäran att ta ställning till.

Länsstyrelsen Halland har sedan lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2003 avgjort tre ärenden där det ansökts om överflyttning till annan kommun. Av dessa ärenden bifölls två där kommun i annat län ansökt om överflyttning till halländsk kommun och avvisades ett som rörde överflyttning mellan två av länets kommuner. De båda ärendena som bifölls av Länsstyrelsen har överklagats av de mottagande kommunerna. De avvaktar nu besked om prövningstillstånd hos Regeringsrätten. Det tredje ärendet avvisades av Länsstyrelsen då ärendet rörde insatser enligt LSS.

Bland kommunernas enkätsvar är det endast en nämnd som anser att lagändringen medfört att det blivit enklare att flytta över ärenden till annan kommun. Övriga kommuner svarar antingen nej, tror det, eventuellt eller besvarar inte frågan. En kommun efterlyser riktlinjer och en kommun anser att förarbetena inte ger behövlig vägledning om när man kan begära överflyttning.

Lagändringen i 16 kap 1 § SoL har inte hittills givit så omfattande erfarenheter att det ännu med erforderlig säkerhet kan bedömas huruvida den lett till att ansvarstvister lättare löses i samförstånd kommuner emellan och att människor inte blir avvisade för att en annan kommun anses ha ansvaret.